

Stiftelsen Gräsöfonden

Årsredovisning 2025

Org nr 817301-4336

Viktiga händelser under året

- En ny webb har sjösatts.
- Gräsöfonden etablerade en egen Facebookgrupp och ett eget nyhetsbrev.
- Slätterbalken har blivit bokningsbar via webben.
- Vi har firat 30-årsjubileum, med föredrag, tårtkalas, dubbla kulturmarkspriser och ett hedersomnämmande.
- Dan Söderbergs minnesfond bekostade en eftertraktad gårdsgårdskurs.
- Stängselstöd och kompetensutvecklingsstöd har betalats ut.
- GPS-halsband för betesdjur har hyrts ut till ett subventionerat pris.
- Styrelsen beslutade om en finansiell strategi.

Slätterbalken har fått ny placering, ett nytt bokningssystem och en tydlig användarhandledning (film på Youtube).

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse

Om Gräsöfonden	4
Inriktning och ändamål	4
Organisation.....	6
Årets insatser för Gräsön	8
Stärka Gräsöns natur- och kulturmiljöer.....	8
Stärka kännedomen om Gräsöns natur- och kulturvärden	11
Övrigt.....	13

Ekonomisk redovisning

Intäkter, placeringar och försäljning av fonder	14
Flerårsöversikt	14
Resultaträkning	15
Balansräkning.....	16
Noter	17
Underskrifter	18

Om Gräsöfonden

Inriktning och ändamål

Gräsöfonden är en stiftelse vars huvudsakliga uppgift är att bevara och vårda kulturlandskapet i Gräsö socken. Det sker genom att Gräsöfonden stödjer verksamhet som utvecklar och bevarar betes-, ängs-, och åkermarker. Åtgärderna förutses även kunna bidra till utbildning i, och förståelse för, odlingslandskapets natur- och kulturvärden.

I den löpande verksamheten ingår att samverka med andra organisationer, föreningar, företag och de som bor eller verkar på Gräsö och dess omgivande skärgård.

Vision och övergripande mål

Detta är Gräsöfondens långsiktiga vision till 2030:

- Gräsöfonden vill stödja utvecklingen av fler aktiva lantbruk och mer betade marker med ett särskilt fokus på unga brukare.
- Gräsöfonden ska i sitt stöd till djurägare i första hand prioritera de som bor/verkar på Gräsö med omgivande öar.

Vägar för att nå visionen redovisas i Gräsöfondens strategi för perioden 2024–2026. Detta är önskade insatser under perioden:

- Stiftelsen ska genom ett fungerande stängselbidrag samt bidrag för natur- och kulturmiljövårdande insatser stödja mark- och djurägare med verksamhet på Gräsön med dess omgivande öar. Stiftelsen ska genom avtal, samverkan etcetera stödja lärande och kompetensutveckling inom stiftelsens verksamhetsområde hos boende, mark- och djurägare och andra intresserade.
- Stiftelsen ska arrangera minst två aktiviteter per år, till exempel fältvandringar, studiebesök, kurser för djur- och markägare.
- Stiftelsen ska arbeta med att synliggöra stiftelsens syfte, dess innebörd och möjligheter genom studiebesök, fältvandringar och liknande aktiviteter.
- Stiftelsen ska stödja guidesamverkan i samverkan med hembygdsföreningen, Gräsö Turism och eventuellt andra aktörer som verkar på Gräsön, med fokus på natur- och kulturmiljöer.
- En fungerande utlåningsverksamhet (slätterbalk eller andra verktyg och maskiner) med tillhörande krav på utbildning och åiterrapportering ska utarbetas.
- Stiftelsen ska göra minst en skarp ansökan till LONA/Leader/Landsbygdsprogrammet eller motsvarande för fortsatt utveckling av stiftelsens verksamhet.

Verksamhetsplanen för 2025 betonar särskilt:

- Att beslut ska fattas om hur Gräsöfondens flerårsplan ska hållas ajour.
- Att administration av, och information om, slätterbalken som lånas ut ska utvecklas. Bland annat med ny placering, nya boknings- och återrapporteringsfunktioner och bättre användarhandledning.
- Att den dialog med Leader Upplandsbygd som inleddes under 2024 ska vidareutvecklas till en formell ansökan.
- Att, om behov uppstår, se över tidigare beslut om att avsluta Dan Söderbergs minnesfond.

Nytt för 2025 är Gräsöfondens nyckelringar, tillverkade av Grävling's naturprodukter på Gräsö.

Organisation

Stiftelsen Gräsöfonden bildades 1995 av Östhammars kommun och Upplandsstiftelsen och har sitt säte på Gräsö. En styrelse med representanter för lokala och regionala intressen driver verksamheten, med stöd av en arbetsgrupp. Fondens ekonomihantering sköts av Kerstin Söderberg i enlighet med upphandlat avtal.

Östhammars kommun och Upplandsstiftelsen ska företräddas av två representanter vardera. De lokala intressena ska företräddas av tre ledamöter från föreningar eller organisationer med verksamhet på Gräsö. Mandatperioden för styrelsen är fyra år, och påbörjas den 1 januari året efter allmänna val.

Styrelse

Under 2025 har styrelsen haft följande sammansättning (se bilder nästa sida)

Lokala ledamöter

Ordinarie

Magnus Högström (Frösåkers LRF)
t om 25-11-06, därefter ersättare
(*andre vice ordförande*)

Roger Jansson (Gräsö Skärgårdsråd)

Niklas Wahlund (Gräsö hembygdsförening)
t om 25-10-15, därefter vakant

Personlig ersättare

Henrik Manfredsson (Frösåkers LRF)
t om 25-11-06, därefter ordinarie

Agnetha Petersson (Gräsö Skärgårdsråd)

Louise Westerberg (Gräsö Turism)

Ledamöter Östhammars kommun

Ordinarie

Fabian Sjöberg (M) (*ordförande*)

Lisa Norén (S)

Personlig ersättare

Lars O Holmgren (BOA)

Gunborg Fjellner (V)
t om 25-12-13, därefter vakant

Ledamöter upplandsstiftelsen

Ordinarie

Sören Bergqvist (V) (*vice ordförande*)

Anders Kihl (KD)

Personlig ersättare

Jenny Lundström (MP)

Jacob Spangenberg (C)

Adjungerad ledamot, Upplandsmuseet

Marja Eriksson inbjuds i enlighet med stiftelsens stadgar

Styrelsen har ett presidium som består av ordförande, vice ordförande och andre vice ordförande; Fabian Sjöberg, Sören Bergqvist och Magnus Högström. Presidium och arbetsgrupp förbereder styrelsens möten och sammanträdde 19 februari och 16 september med detta syfte. Styrelsens två protokollförda möten genomfördes den 18 mars och den 15 oktober. Båda mötena hölls i Östhammar.

Styrelseledamöter 2025

Fabian Sjöberg, ordf.
Östhammars kommun, M

Sören Bergqvist, v ordf.
Upplandsstiftelsen, V

Roger Jansson, Gräsö
Skärgårdsråd

Niklas Wahlund, Gräsö
hembygdsförening

Lisa Norén, Östhammars
kommun, S

Anders Kihl, Upplands-
stiftelsen, KD

Lars O Holmgren, Öst-
hammars kommun, BOA

Jenny Lundström,
Upplandsstiftelsen, MP

Henrik Manfredsson,
LRF Börstil-Gräsö

Louise Westerberg,
Gräsö Turism

Gunborg Fjellner, Öst-
hammars kommun, V

Jakob Spangenberg,
Upplandsstiftelsen, C

Ej med på bild:

Magnus Högström, 2:e v ordf, Frösåkers LRF, Agnetha Petersson, Gräsö Skärgårdsråd.

Arbetsgrupp

Arbetsgruppens uppgift är att genomföra styrelsens beslut och bidra med konstruktiva idéer. De båda stiftarna föreslår deltagare från sin respektive organisation. De lokala deltagarna föreslås av styrelse eller arbetsgrupp. Under 2025 har arbetsgruppen bestått av Camilla Andersson, Östhammars kommun, Maria Hoflin, Upplandsstiftelsen, Kerstin Söderberg, lokal representant och My Laurell, lokal representant. Arbetsgruppen har under 2025 genomfört elva protokollförda arbetsmöten.

Arbetsgruppen arbetar löpande med administration, underlag inför styrelsemöten, hantering av bidragsansökningar och utbetalningar, projektansökningar och projektuppföljning samt beredning av övriga ärenden.

Gräsöns kulturlandskap är starkt präglat av växlingen mellan karga hållmarker och gipar med betes- och åkermark.

Årets insatser för Gräsön

Stärka Gräsöns natur och kulturmiljöer

Stängselbidrag

Som ett led i firandet av Gräsöfondens 30-årsjubileum höjdes stängselbidragen för 2025 från 25 till 35 kronor per meter. Detta för att uppmuntra fler att stängsla nya betesmarker. Beslutet annonserades via fondens webb, på Facebook, i vårt nyhetsbrev och i AnnonsNytt.

Två ansökningar om stängselbidrag, omfattande totalt cirka 1 700 meter stängsel färdigställdes under 2025. Fler ansökningar har beviljats, med inte färdigställt/slutrapporterats. Bidragen betalas ut först när stängslen färdigställts och slutrapporterats.

Omkring 42 000 kr har betalats ut i stängselstöd under 2025. Det är mindre än budgeterat, vilket förklaras av att alla beviljade stängselstöd inte blivit färdigställda och utbetalade. Ett något minskat söktryck har noterats under året.

Bidrag för naturvårdande insatser

En ansökan om bidrag för naturvårdande insatser lämnades in under 2025. Bedömningen var att den inte motsvarade kriterierna för stöd till naturvårdande insatser.

Bidrag för kompetensutveckling, kurser och sammankomster

En ansökan om bidrag för kompetensutveckling har godkänts och slutredovisats under 2025. Bidraget gällde en tvådagars ystningskurs på familjeföretaget Hansjö mejeri, för två personer. 8 000 kronor betalades ut i bidrag av en totalkostnad på 10 688 kr. (Bidrag lämnas med högst 4 000 kr per person.)

För att fira stiftelsens 30 år genomfördes en föreläsning för allmänheten i Gräsö församlingshem. Kostnaden för föreläsare redovisas som kompetensutveckling/sammankomst.

Totalt betalades 18 925 kr ut för kompetensutveckling, kurser och sammankomster under 2025.

Tillhandahålla slätterbalk för utlåning

Slätterbalken har under 2025 fått en ny placering och ett nytt, digitalt system för bokning och återrapportering på den nya webben. Den kan nu bokas via en digital kalender. Den som bokar ska i samband med bokningen uppge hur stor areal och vilken marktyp slätterbalken kommer att användas på. Alla som lånar balken får dessutom per automatik ett mejl för återrapportering av användningen och eventuella problem som uppstått. Funktionen har varit möjlig att etablera genom att Gräsöfonden etablerat en egen plattform för sin webb. På webben där slätterbalken bokas finns en instruktionsfilm.

Under året har slätterbalken varit utlånad vid 12 tillfällen och använts för att slå drygt 12 hektar ängs- och gräs- mark. Den har i huvudsak fungerat bra och användarna har lämnat uppskattande kommentarer. Vissa justeringar av bokningssystemet har kunnat göras, tack vare konstruktiva förslag från användarna. Tillgången till en instruktionsfilm och lastramper har uppskattats. Tillsyn och underhåll via upphandlad lokal entreprenör har fungerat mycket bra.

Kostnaden 2025 för slätterbalken har varit högre än tidigare år då organisationen kring den ändrats och en serviceinsats genomfördes inför säsongen med inköp av reservdelar. En äldre, obrukbar slätterbalk har uttrangerats under året.

Under sommarsäsongen står slätterbalken numera uppställd i Söderboda. Den som bokar får kod till kodlåset.

Kulturmarkspristagare 2025, Maria och Stefan Eriksson, Kovik och Tommy Mattsson, Norrboda.

GPS-halsband för utlåning/uthyrning

Gräsöfonden har tillhandahållit GPS-halsband som djurägare kan nyttja. Djurägaren betalar en subventionerad kostnad för abonnemanget. Ett tiotal halsband har varit utlånade.

Stiftelsen betalar 7500 kr för halsbandsabonnemangen. Djurägaren betalar 500 kr per halsband till Gräsöfonden.

Bidrag ur Dan Söderbergs minnesfond

En gårdsgårdskurs genomfördes vid Sundsäng under våren. Kursen väckte stort intresse, men var avsedd för sex deltagare. Dessa genomförde kursen, betydligt fler ansökte om att få delta. Då det fortsatt finns pengar kvar i Dan Söderbergs fond kommer fonden att finnas kvar även under 2026.

Dan Söderbergs minnesfond betalade 16 800 kr för gårdsgårdskursen.

Dela ut Kulturmarkspris

Fem nomineringar till Kulturmarkspriset behandlades på styrelsens höstmöte och med anledning av Gräsöfondens 30-årsjubileum beslutade styrelsen att två Kulturmarkspris a 5 000 kronor skulle delas ut detta år; till Maria och Stefan Eriksson, Kovik, samt Tommy Mattsson, Norrboda. Vidare bestämde styrelsen att ett hedersnämmande i Kulturmarksprisets anda, i form av ett diplom, skulle utdelas till Stefan Holmström, Oxsten.

Kulturmarkspriset betalades med 10 000 kr detta år. Det är dubbelt mot budgeterat, men i enlighet med styrelsens beslut.

AKTUELLT

NR 1 2025

Gräsöfondens första nyhetsbrev skickades ut i maj 2025, det har nu över 100 prenumeranter.

Stärka kännedomen Gräsöns natur och kulturvärden

Förmedla kunskap om Gräsö och Gräsöfonden i tryckta och digitala medier

Flera olika satsningar har gjorts för att öka spridningen av kunskap om Gräsö och Gräsöfonden i framför allt digitala medier. Stiftelsens webbplats är ett viktigt nav i kommunikationen om Gräsön och Gräsöfonden. Ett stort arbete har under året lagts på att skapa en ny webbplats, med egen teknisk plattform. Det har gjort det möjligt att etablera nya digitala funktioner. Bland annat för betalningar, utskick och utskrift av gåvobrev. Den nya webben, som även innehåller en engelsk webbversion, lanserades i april 2025. Andra nyheter som följde av lanseringen är:

- En automatiserad funktion för digital bokning och uppföljning av slätterbalksanvändningen.
- Ett eget nyhetsflöde med länkning till en Facebookgrupp
- En automatiserad anmälningsfunktion för att prenumerera på Gräsöfondens nyhetsbrev.

Liksom tidigare berättar webben om Gräsöns natur- och kulturvärden, tipsar om utflyktsmål och beskriver Gräsöfondens uppdrag och arbetssätt. Möjligheterna att söka bidrag, lämna gåvor eller låna slätterbalken är tydligt exponerade.

Närmare 550 unika besökare hittade till den nya webben under 2025. Flest hittade dit via Facebook (64 procent), men direkttrafiken var också relativt hög (25 procent). Startsidan hade flest besök, därefter kom besök på sidor med

artiklar från webbens nyhetsflöde. Där publiceras aktuella händelser och aktiviteter som berör Gräsön och Gräsöfondens arbete. Materialet länkas vidare till Gräsöfondens egen Facebookgrupp, etablerad under 2025. Vid årsskiftet hade den fått 35 följare. Ett 30-tal inlägg publicerades under året, både i den egna gruppen och i Facebookgruppen Gräsö. Delningen av material i Gräsö-gruppen ger bäst interaktion.

Materialet i webbens nyhetsflöde förmedlas också via Gräsöfondens nyhetsbrev som har närmare 100 prenumeranter. Individer och grupper som tidigare varit i kontakt med Gräsöfonden blev inbjudna att prenumerera. Det går också att anmäla sig för en prenumeration via webben och den vägen har åtta nya prenumerationer kommit in under året. Fem nyhetsbrev skickades ut under 2025.

Den omfattande digitala satsningen har medfört att kostnaden för arbetsgruppen överskridit budget.

Förmedla kunskap om Gräsö och Gräsöfonden i samverkan med andra intressenter

I år liksom tidigare år medverkade Gräsöfonden med en annons i Gräsöguiden som ges ut av den ideella föreningen Gräsö turism. Arbetsgruppen representerade Gräsöfonden på julmarknaden vid Gräsö gård under senhösten. Kulturmarkspriset delades ut där och besökarna hade också möjlighet att få veta mer om Gräsöfondens historia och verksamhet, samt framföra önskemål om aktiviteter.

Arrangera exkursioner, studiebesök och guidade turer

För att fira stiftelsens 30 år genomfördes föredrag och firande med tårta för allmänheten i Gräsö församlingshem under hösten. Ett 40-tal personer deltog. Emil V Nilsson berättade om restaureringen av åkerholmen Rävbacken.

Firandet omfattade lokalhyra, tårta, fika och extra tid för arbetsgruppen. Extra annonsering, fröpåsar med ängsfröer som delades ut medförde kostnader. Inför firandet köpte stiftelsen en projektor och en projektorduk som också kan användas i kommande evenemang.

Ett 40-tal personer deltog i firandet av Gräsöfondens 30-års jubileum i Gräsö församlingshem. Vetenskapspedagog Emil V Nilsson berättade om hur närboende gemensamt restaurerat kulturlandskapet på åkerholmen Rävbacken.

Gräsöfondens informationsbyggnad ligger vid Gräsö gård. Den är öppen för besök hela sommarsäsongen.

Utveckla och marknadsföra materialet i Gräsöfondens informationsbyggnad

Byggnaden har hållits öppen för besökare hela året. Den enkät som finns i byggnaden på svenska och engelska visar att utställningen är uppskattad av många. Det förbättringsförslag som kommer fram är att många önskar mer information på engelska.

Under 2025 gjorde Upplandsstiftelsen och Östhammars kommun en genomgång av platsen tillsammans med en tillgänglighetsgrupp. Några förbättringsförslag togs fram för att rullstolsburna och personer med synnedsättning ska kunna använda platsen bättre. Dessa åtgärdsförslag ser parterna nu över inför 2026.

En mer omfattande städning och trädgårdsröjning kring informationsbyggnaden genomfördes av arbetsgruppen under våren.

Övrigt

Fokusuppgifterna i verksamhetsplanen för 2025 och som rör slätterbalken och Dan Söderbergs minnesfond redovisas ovan, under egna punkter. Enligt styrelsebeslut under höstmötet ska Gräsöfondens flerårsbudget tas upp för eventuell revidering på vårmötet 2026.

Dialogen om ett projekt med Leader Upplandsbygd fördes fortsatt under 2025. Vid närmare granskning visade det sig att bidragsvillkoren krävde en omstrukturering av projektets inriktning. Arbetsgruppen beslutade att pausa den påbörjade ansökan. En idé är att utveckla ansökan i en riktning som fokuserar på behov av maskiner och utrustning för utlåning.

Ekonomisk redovisning

Intäkter, placeringar och försäljning av fonder

Gåvor och försäljning

Från och med 2025 kan den som önskar skänka minnesgåvor till Gräsöfonden göra det digitalt, via stiftelsens webbplats. Inbetalning kan göras via bankkort och gåvogivaren får omgående ett digitalt och personligt utformat gåvobevis via epost. Den som önskar kan också, med hjälp av postens vykortstjänst, skicka personligt utformat gåvobevis per post. Funktionen har varit möjlig att etablera genom att Gräsöfonden etablerat en egen plattform för sin webb.

Under året har intäkter från försäljning av profilprodukter och inkomna gåvor varit i nivå med ett normalår.

Fonder och fondförsäljning

Fonder såldes till ett värde av 200 000 kr. Styrelsen hade beslutat om en större försäljning, men under våren var börsutvecklingen mycket fluktuerande och den planerade försäljningen minskades. Under 2025 beslutade styrelsen om en finansiell strategi.

Fondernas marknadsvärde steg med närmare 65 000 kr under året trots att försäljning för 200 000 kr genomfördes.

Flerårsöversikt (t kr)

	2025	2024	2023	2022	2021
Nettoomsättning exkl LONA	17	20	6	11	36
Nettoomsättning inkl LONA	17	230	213	11	36
Resultat efter finansiella poster	-135	-395	335	-267	-154
Soliditet, %	92	93	85	84	89

Förändringar i eget kapital

	Fritt Eget kapital	Totalt
<i>Belopp vid årets ingång</i>	1 016 628	1 016 628
Årets resultat	-134 938	-134 938
<i>Belopp vid årets utgång</i>	881 690	881 690

Underskrifter

Årsredovisningen beslutades den 19 mars 2026

Individuell signering enligt datum som framgår av den elektroniska signaturen.

Fabian Sjöberg
Styrelseordförande

Sören Bergqvist
1:e vice ordförande

Henrik Manfredsson
Styrelseledamot

Roger Jansson
Styrelseledamot

Monica Andersson
Styrelseledamot

Lisa Norén
Styrelseledamot

Anders Kihl
Styrelseledamot

Min revisionsberättelse har lämnats

Datum som framgår av den elektroniska signaturen

Sandra Renström
Auktoriserad revisor, Next Revision i Gävle AB

Vår revisionsberättelse har lämnats

Datum som framgår av den elektroniska signaturen

Ingemar Eriksson
Lekmannarevisor Östhammars kommun

Cecilia Forss
Lekmannarevisor Östhammars kommun

Kattfot. Foto Upplandsstiftelsen

Om Gräsöfonden

Gräsöfonden är en stiftelse, bildad 1995 av Östhammars kommun och Upplandsstiftelsen. Vår huvudsakliga uppgift är att bevara och vårda kulturlandskapet i Gräsö socken.

DU kan bidra genom att skänka en gåva till Gräsöfonden. Till exempel som present till någon du tycker om och vill fira. Läs mer på Gräsöfondens webb: grasofonden.se

